

KUSTBON

Prenumerationspris: 1/1 år Ekr. 2:— 1/2 " " 1:— 1/4 " " 0:50	Utgivare: Svenska Folkförbundet. Redaktör: N. Blees, Riddaregatan 3, Tallinn. Utkommer varje onsdag.	Pren. pris till utlandet: 1/1 år Ekr. 3:— 1/2 " " 1:50 1/4 " " 0:75
---	--	--

Underbar örtagård.

Äran, lovet och priset tillhör Lammet!

Just nu i passionstidens begynnelse framträder för mitt minne en gammal tavla.

Konstnären hade kallat den "En ljuvlig och underbar örtagård". I denna örtagård var Kristi Pinas Historia framställd. Målaren låter oss följa Frälsaren från händelse till händelse, från plats till plats på hans lidandesväg. Man ser honom bedja i Getsemane, gripas, förhöras, gisslas, iklädas törnekronan, digna under korset på väg till Golgata, korsfästas och dö.

Men detta var icke allt.

På de platser, där Kristus lidit, hade sköna blomster vuxit upp. Och människor vandrade i örtagården. De gingo från plats till plats, och blommorna beredde deras hjärtan fröjd.

Med sin tavla hade konstnären velat säga:

Där Kristus hade bedrövelse, där få vi glädjas. Där Kristus led smärta, där hava vi fröjd. Han togs till fånga, vi bliva befriade. På korset led han döden. Vid korset finna vi livet. Outsägliga kval för honom, outsäglig glädje för oss. Genom hans sår äro vi helade.

Frälsaren ville lida, för att vi skulle få hugsvalelse. Detta stod klart för honom alltifrån den stund han första gången sade till sina lärjungar: "Se, vi gå upp till Jerusalem". Den förutsedda frukten uteblev icke. Vi veta det: tåresådden har burit glädjeskörd. — Åt människorna, som förrådde, smådade och korsfäste honom, har han berett outsäglig fröjd och hugsvalelse genom

sitt lidande. När vi besinna allt detta, ljuder genom själen Uppenbarelsebokens ord om de tio tusen gånger tio tusens lovsång omkring tronen: "Lammet, som blev slaktat, är värdigt att mottaga makten, så ock rikedom och vishet, och starkhet och ära, och pris och lov".

Kristi Pinas Historia: det är förvisso en underbar örtagård. Fördolda frälsarekrafter ha där blivit uppenbara. Nya trostankar få där liv. Syndaförlåtelsens erfarenhet har där kommit världen till del.

I denna passionstid få vi ännu en gång i Skriften och i Ordet vandra genom örtagården. För någon skall kanske vandringsen bli till en ännu icke erfaren frälsningsfröjd. För många måste den bli till förnyelse i kärlek och tro.

Den stunden i Getsemane

jag aldrig glömma kan,
då jag i blodig ångst och ve
fick se min frälserman.

Jag glömma ej, jag glömma ej,
jag glömma ej ditt ve,
då jag dig såg i ångst på knä
uti Getsemane.

Karl Nilsson.

Det fria folkbildningsarbetet.

Det är ett glädjande och obestriddigt faktum, att det obligatoriska folkbildningsarbetet bland Estlands svenskar just nu bedrivs med stor framgång. Svenskbygden är i fråga om olika slag av skolor väl rustad. Folkskolor finnas överallt, i Birkas ha estlandssvenskarna sin lantmann- och folkhögskola och på silestone har man för den högre undervisningen fått ett svenskt gym-

Med anledning av bot- och bönedagen, som här i landet är en helgdag, i utgives Kustbon icke den 8 ds. Från och med den 15 ds utkommer tidningen åter regelbundet.

Red.

nasium i Hapsal. En talrik, kunnig och dugande folkskollärarkår handleder barnen vid deras första stapplande steg på kunskapens väg.

Men för dem av våra svenskar, som lämnat skolan och icke ha möjlighet att vidare besöka bildningsanstalter, är det i bildningshänseende icke på långt när så väl sörjt. Man slutar sin skolgång och glömmet det mesta man lärt. Något som inspirerar till fortsatta studier finnes icke, och fortsatta bildningsmöjligheter saknas.

På denna punkt borde det fria folkbildningsarbetet sätta in.

Det fria folkbildningsarbetet! För åtskilliga torde det vara ett ganska dunkelt begrepp. Fritt kan det kallas därför, att det icke kräver någon regelbunden skolgång och sålunda icke vill taga någon tid från det dagliga arbetet. Utom det att bibringa kunskaper och personlig bildning har det också bl. a. det syftmålet, att fylla de arbetandes fritider med nyttigt och nöjsam sysselsättning. Genom goda böcker och intresseväckande föredrag söker man för de unga öppna dörrarna till kunskapens skattkammare. Genom föreläsningar, kurser och studiecirklar fostrar man till självstudier. De lediga stunderna, som eljest voro

tillspillogivna eller ofta rent av blevo till skada, få ett nytt och förädlande innehåll.

Ligger ett sådant folkbildningsarbete utom möjligheternas gräns i Estlands svenska bygder? Ingalunda. Alla förutsättningar förefinnas redan. Nämnvärt kapital behöves ej för arbetets igångsättande. Brist på de bildade krafter, som erfordras, är det icke heller. Med någon kännedom om organisationen och arbetssättet samt en liten smula företagsamhet kunde verksamheten när som helst vara i full gång.

I själva verket finnes redan i våra lånebibliotek en begynnelse till det fria folkbildningsarbetet. Deras flitiga användning vittnar om läslust och kunskapsörst. Biblioteksverksamheten kan också ytterligare utvecklas. Biblioteken behövde både sovrar och utökas. Som de nu äro, äro de, åtminstone delvis, alltför blandade och ojämnas för att kunna bilda en fast och gedigen grund för organiserat folkbildningsarbete. I sitt nuvarande skick göra de bibliotekariens uppgift mycket ansvarsfull.

Men enbart förekomsten av böcker är icke nog. Det behöves också agitation för böckerna. Annars upphör man kanske en vacker dag att låna. Föredrag och föreläsningar tända läslusten och kunskapsbegäret. De öppna nya vidder och giva sammanhang åt studierna. I detta avseende är Svenskbygden uppölad mark.

Väl hållas då och då föredrag. Men för att våra föredrag skola samla folk måste de göras mer intresseväckande.

På Vormsö har man det senaste året gjort försök med skioptikonbilder, och detta synes ha slagit väl ut. Dels är bilden alltid av största intresse. Men på samma gång måste man också komma i håg, att våra estlandssvenskar i likhet med enkelt folk i allmänhet ha svårt att utan vidare följa en tankegång eller en abstrakt framställning. Bilden blir därför en utmärkt hjälp att förstå. Ur kunskapsynpunkt blir den också alltid ett gott stöd för minnet.

I Sverige finnas helt säkert lagrade massor av skioptikonbilder, som vandrat land och rike kring, men som nu icke

längre komma till användning. Problemet vore kanske blott det: att få dessa bilder fram ur deras gömmor. De illustrera geografiska, botaniska, zoologiska, anatomiska och andra ämnen. Försedda med en enkel förklarande text skulle de kunna bli till ovärderlig nytta härute.

På så sätt finge också våra skollärare utanför skolan sig anvisad en arbetsuppgift, vilken stode helt och hållet i överensstämmelse med deras ställning och kall.

Och vilken betydelse skulle icke sådana föreläsningar få i kampen mot den allmänt rådande s. k. tråkigheten på landsbygden!

Till sist! — Så småningom skall väl också studiecirkelarnas tid komma i våra estlandssvenska bygder, när bildningsintresset en gång blir starkt nog att samla och hålla samman de unga omkring något så gott som ett gemensamt studium under särskilt utbildad ledare. I Sverige och Finland ha många föreningar och organisationer gjort goda erfarenheter av studiecirkelverksamheten. Det återstår nu blott att se, vilken organisation här ibland estlandssvenskarna blir först och framgångsrikast i studiecirkelarbetet.

K. N.

Från lantbrukets arbetsfält.

Lönar sig gödning av kalvar? Svaret kan under förhandenvarande osäkra marknad ej ges med ett obetingat ja eller nej. Prisen på våra ladugårdsprodukter ha mer än andra påverkats av krisen som en följd av att man inställt sig på produktion av smör och kött utöver egna behov för utförsel. Denna gren av vårt lantbruk är därför mer eller mindre förlustbringande och ställer omdömesförmågan hos lantmännen på ett hårt prov huru han egentligen borde förfara med de spädkalvar korna årligen avkasta.

Det ligger något onaturligt i att taga ett liv omedelbart efter födseln, då livet pulserar som livligast och omsättningen är störst. Man vet ju att den dagliga avsättningen av kött hos den lilla kalven kan vara lika stor som hos det fullvuxna på gödning ställda djuret och måste i det förra fallet ställa sig vida

billigare oberäknat det att kalvkött skattas högre. Men flertalet spädkalvar gå ju till slakt trots att det magra köttet betalas lågt främst av den orsak att kalvens enda naturliga föda är helmjolk, som ställer sig dyr.

Helt kan helmjölken ej undvaras. De första två å tre veckorna gör kalven anspråk därpå, men i fortsättningen kan den efterhand utbytas mot skummjolk, om man jämte denna ger ett lättsmält foder som innehåller det fett, som ger helmjölken dess höga fodervärde, men berövats skummjölken. I linfröet och linfrökakan ha vi ett sådant foder. Och mala vi t. ex. $\frac{1}{3}$ linfrö med $\frac{2}{3}$ god havre och försätta mjölken därmed, få vi en blandning som därjämte innehåller lättsmälta kolhydrater.

Under senaste tid har man i skummjölken blandat något fiskleverolja och därmed nått goda resultat. Det är fettet, dess fosforsyrade salter och vitaminer, som ha ett så välgörande inflytande. Fiskeleveroljan har därför allmänt införts bl. a. i Finland vid kalvgödning, som där tack vare denna blivit lönande. Så snart kalven börjar få skummjolk rör man i denna god fiskleverolja, som tillsättes en tesked för var 2 liter skummjolk. Efterhand som skummjolkgiven ökar får kalven sålunda mer fiskleverolja. Dock får den dagliga ranson ej stiga utöver sex teskedar, emedan den då värkar skadligt.

På gårdar, där man har tillgång på skummjolk utöver hushållets egna behov, kan det därför bli lönande att i st. för att slakta ned spädkalvarna föda dem tre å fyra månader huvudsakligen på skummjolk, linfrö och fiskleverolja. Köttet blir ej så läckert som på sötmjölkskalvar, men närmar sig dem, om man tre veckor före slakten byter en del eller hela givan skummjolk mot helmjolk.

Till vägledning redogöra vi här för en metod från en gård, där samtliga livskraftiga kalvar antingen gödas eller födas upp. Påläggskalvarna, som ha den viktiga uppgiften att ersätta kor, som nedslaktats — dessa påläggskalvar få rundligare sötmjolk, en dagsranson, som från en halv liter första dagen småningom ökar med en halv liter

per dag tills kalven vid tre veckors ålder får 6 liter. Från denna tid rycker skummjölken in. Alltefter det helmjölken avtar ersättes denna med skummjolk och kalven får jämte skummjolk krossat linfrö och havremblandning jämte fiskleverolja. När sötmjölken vid sex veckors ålder fallit bort ökas skummjölksranson till nio liter. Jämte något fint hö, som kalven bör förtära redan vid tre veckors ålder och efter hand ökar bör kalven få skummjolk 4 — 5 månader och efter hand lära äta torrt kraftfoder — av helhavre mår den väl.

Kalvgödnigen skiljer sig från uppfödningen blott därigenom att man begränsar helmjölken till minsta möjliga och ökar skummjolksgivan. Den förenämnda ger visserligen med 9—10 l. en kilograms tillväxt medan av skummjolk åtgår 15—16 l. för samma effekt. Det oaktat blir skummjölken ett billigare foder i samband med krossat linfrö och havremjöl jämte fiskleverolja.

Börja vi med 1 l. helmjolk och öka varannan dag med $\frac{1}{2}$ l. till 4—5 l. vid 2 veckors ålder och efterhand så byta ut helmjolk mot skummjolk så att vid tre veckors ålder all mjolk ges som skummad, då blir mängden helmjolk 56 l. Efterhand ökas den dagliga skummjolksgivan varannan dag med 0.5 tills den nått 12 högst 15 l. Slaktas kalven vid 3 å 3 $\frac{1}{2}$ mdr's ålder och får då sista veckorna helmjolk, blir foderåtgången inalles:

12—15 kg linfrö förutom havremjöl,

1,5 kg fiskleverolja,

100 l. helmjolk,

1000 l. skummjolk.

Då slaktvikten därvid uppgår till 50 å 65 kg. kan man med ledning av prisen på köttet och mjölken beräkna gödnigen's ekonomiska resultat. E—d.

Bönderna och facklitteraturen.

Under resor i bygderna får man bekräftelse på en redan tidigare gjord erfarenhet om det för lantbruket utmärkande — dess folkuppföstrande förmåga. Vi, som leva i ett skolans tidevarv, inge oss lätt tron att endast denna är folkföstrare i egentlig mening. Men ett av ti-

dens stora lyten är just denna övertro om skolan, som dock förmår så litet i jämförelse med livet självt och särskilt det prövande livet förbundet vid lantbruk.

I det allmänna medvetandet är bonden enbart en arbetets målsman, men han blir därmed underskattad som en tänkande människa och underskattar ofta sig själv. I själva verket är han jämväl företrädaren för andliga intressen och visar ofta prov på en förtänksamhet och en intelligens grundad på djup livserfarenhet, som överraskar.

Lantbruket är visserligen i detta land efterblivet, och ytligt sett förefaller det som om dess bärare saknade nödig andlig spänstighet. Men så är ingalunda fallet. Olyckliga historiska förhållanden bära skulden till näringslivets efterblivenhet. Kärnan är frisk och därom vittnar den djupa ansvarskänslan inför livets stora frågor, den arbetsvilja man lägger i dagen och den bondekultur i folkseder, dräkter och bygnadsskick, som antagit så säregna former. Detta inger trots yttre svårigheter, dem tiderna förorsakat och än göra, förhoppningen om en framtid för vårt lantbruk och därmed löften om ekonomisk välfärd.

Lantmän av den äldre generationen, som dock aldrig besökt en skola, ha ofta för mig uttalat sina bekymmer över att de sakna läsning i facket, och härom dagen hade jag besök av en bonde, som lade ut den djärva tanken att svenskarna borde sammansluta sig för jämväl en lantbrukstidskrift. De rikssvenska ha vi ringa nytta av, ty lantbruket i Sverige står långt framom det i Estland. Själv läser min sagesman en estnisk lantbrukstidskrift, men de andra i byn, som ej kunna språket, dra ingen nytta av den och kunna ej fås med i företag som i denna rekommenderas. Jag hänvisade då till Kustbon, som bereder plats för uttalanden i lantbruksfrågor i den mån utrymment medger. Härintills ha alla inte givit sitt stöd åt detta tidningsföretag, som dock är vårt enda föreningsband, som, om ej en välvillig hjälp räcks oss utifrån, nödgats avbryta sitt utkommande. Jag riktar därför till Kustbons läsekrets en enträgen uppmaning att värva pre-

numeranter och förse tidningen med nyheter. En tidning är sådan allmänheten förtjänar att ha den. I den mån man stöder företaget, skall det växa så till format som innehåll och i den mån man bladet också bereda utrymme för uttalanden i lantbruk och andra ekonomiska frågor. Det kan om än i begränsad skala tjänstgöra jämväl som en vägledare för lantbruket, underlaget för vår ekonomiska välfärd. Och det är särskilt till bönderna, som utgöra stommen av vårt folk, dess ryggrad, jag riktar uppmaningen att trots tiderna stöda det blad, som de på goda grunder kunna kalla sitt och ber dem vara övertygade om att redaktionen i den mån den får stöd av allmänheten skall se till att Kustbon vinner i innehåll och omfång och även tillgodose behövet av artiklar i facket. Det är främst på lantbruket vår ekonomiska välfärd vilar och det är genom överläggningar och tankeutbyte vi utfinna nya framkomligare vägar och vår arbetslust livas till förmån för det yrke, som ger oss vårt dagliga bröd. E—d.

Från mitt fönster.

Där ute stretar en häst med sitt tunga lass. Föret är dåligt, emedan snön nästan uteblivit i vinter. Det är dåliga tider även i naturen, och man tyckes spara även där. Eljes ser folk ut som förr. Hästarna draga som förr, om ej litet mer på grund av den rådande snöbristen. Männens gå bredvid lassen i nya, vita fårskinnspälsar, rökande hemfabricerad tobak, så att det står härliga till. Anständigt folk täpper till näsan eller tar en omväg för att slippa den oangenäma doften. Den är gräslig.

Men det är hårda tider, som visa sina avigsidor i mångahanda. Vad säges t. ex. om det, att folk blir oförskämt och helst icke tackar för en gjord väntjänst eller erhållen gåva.

Wilken mor skiner ej av belåtenhet, när hennes lilla flicka eller grosse säger sitt första: taja = tack.

Men, när samma barn blir större, är mor ej så mån om att fordra tacksamhet längre. Under skoltiden lämnas den saken helt åt läraren och föräldrarna tro sig vara befriade från vidare ansvar!

Undertecknad utdelade en gång

några nummer även illustr. vec-
kotidning bland eleverna i en
skola. Barnen voro stormför-
tjusta, särskilt i sådana ex., vars
omslag pryddes med någon kung-
lig person. Men alla hade ännu
ej hunnit få tidningen, förrän en
pojke slängde sin tillbaka och
såg mäktiga förgrymmad ut. Se-
nare framkom, att hans tidning
ej pryddes med någon kunlighet.
Pojken fick en ny, men nu med
en kunglig person på omslaget.
Men tror ni han tackade? Nej,
han rev till sig tidn. ungefär så
som när katten får en köttbit
och sprang sin väg.

Detta om en skolpojke. Men,
vad sägs om följande:

Genom N. N. har friförsamlingen
i Rikull gratis från Sverige
erhållit några ex. av en religiöst
sinnad tidning, som utdelas i
församlingen. Sändningen föror-
sakar förlaget troligen stora ut-
gifter.

Nu skulle man ju vänta, att alla,
som få och läsa tidn., även visa
sin tillfredsställelse och tacksam-
het såväl mot förlaget som mot
N. N., men så är ej fallet.

Någon, som inbillar sig vara
mycket gudfruktig men ändå har
ett ont öga till N. N:s verk-
samhet, har skrivit till förlaget
ej någon tacksamhetsskrivelse
utan helt fräckt, att förlaget må-
te upphöra att sända sin tidning,
vars hela årgång ej ens uppvä-
ger ett ex. av en annan viss re-
ligiös tidskrift.

Så talar ryktet. Nu undras:
Kan denna dåliga tid verkligen
göra vårt estlandssvenska folk
så dåligt, då bör den snart av-
skaffas. *Don Ossian.*

Brev från Finland till Kustbon.

I Kustbon har någon gång
framförts förslag om åstadkom-
mande av en Estlandssvenskar-
nes kulturfond. Förslaget bör
kunna realiseras trots tryckta
ekonomiska tider, men det for-
dras givetvis stor energi, uthållig-
het och tålmod av dem som
ställas eller ställa sig i spetsen
för företaget. Men tanken på
vad därigenom kan åstadkommas
för Estlandssvenska kultursträ-
vanden borde dock sporra till
fortsatta och uthållande bemö-
danden. Framst måste då riks-
svenska resurser anlitas — Sve-
rige är trots depression rikt —
men icke enbart genom att man
vänder sig till höga herrar och

rika grosshandlare utan genom
att försöka uppnå kontakt med
svenska folket i gemen. De tätt
fallande kronorna från många
givare är förmer än den svår-
frampressade och glest dalande
tusenlappen. Svensk skolungdom
borde intresseras för saken.

Den kulturfond, som med
mycken möda kan åstadkom-
mas, borde främst avse: 1. Upp-
rätthållande och stödjande av
det svenska folkskoleväsendet i
Estland, 2. Tidningen Kustbons
säkerställande, 3. Den svenska
folkhög- och lantbruksskolans
tillvaro, 4. Svenska gymnasiet
fortlevnad, 5. Övriga kultursträ-
vanden. *Östgöte.*

Estlandssvenska utmärker sig vid spånadstävlan i Finland.

Vid en av Borgå svenska mart-
hadistriktsförbund anordnad spå-
nadstävlan med omkring ett
hundra deltagare, erhöil fru Ger-
trud Malmberg första pris för
spunnet ullgarn. Hon är även
en särdeles intresserad och skick-
lig konststickerska. Med sina
stickor framtrollar hon spindel-
vävsfina, läckra prydnadsdukar,
såväl efter mönster som efter
egen komposition.

Fru Malmberg, född Lundqvist,
är hemma från Sviby på Vormsö,
men sedan några år tillbaka bo-
satt i Borgå, där hon tillhör or-
tens marthaförening.

Jag har någon gång läst i
"Kustbon" att bland Estlands
svenskar fanns intresse för bil-
dandet av en liknande samman-
slutning som "Martha" i Finland.
Har manne en sådan redan bli-
vit bildad? Om icke, så är det
allt skäl, att göra det, ty en
sådan förening blir alldeles sä-
kert till nytta och välsignelse
för kvinnorna, och sedan genom
dem till gagn för hem och fos-
terbygd.

Med marthahälsning

F. G.

Råd och anvisningar för djurägare.

Av stor vikt är att en djurä-
gare äger kännedom om hus-
djurens vanligaste sjukdomar,
deras orsaker, kännetecken och
behandling. Det är egentligen
veterinärens sak att bota sjuk-
domar, men även djurskötaren
bör äga en viss sakkännedom,
för att med framgång kunna
vårda ett sjukt djur.

En sjukdom som ofta gör
djurägarna bekymmer är juver-
inflammation. Det är en
åkomma, som uppträder mest
hos högmjölkanke kor, oftast
några veckor efter kalvningen.
Sjukdomen ger sig tillkänna ge-
nom ansvällning av juvret. Of-
tast angripes endast en fjärdedel;
denna blir hård och ansväld
och djuret ömmar, då man tryc-
ker på den sjuka körteln. Mjöl-
ken minskas, blir vattnig och
vitgula slamsor uppträda i den-
samma.

Genom lämplig behandling
övergår sjukdomen vanligen till
hälsa, men om behandling inte
vidtages kan den angripna kör-
teln förtvina och kon blir "tres-
pent". I varje fall nedsättes be-
tydligt produktionsförmågan hos
den angripna körteln.

Sjukdomen orsakas av bakte-
rier, som på något sätt kommit
in i spenkanalen.

Fordom ansåg man att juver-
inflammation framkallades av
yttre våld, förkylning skräm-
sel eller bristande urmjölkning.
Desa omständigheter kunna nog
medverka till sjukdomens upp-
komst.

Vid behandling av juverinflam-
mation bör den sjuka kon mjöl-
kas helst varannan timme, och
mjölken från den inflammerade
spenen får inte mjölkas ned i
båset utan uppsamlas och oskad-
liggöras genom tillsats av lysol,
kreolin eller dyl. Härigenom för-
hindras sjukdomens spridning till
de övriga spenarna. Den sjuka
kon utfodras med näringsfattig-
gare foder och dagligen ingives
200 gr. Glaubersalt. Omkring
juvret anbringas ett omslag ge-
nomdränkt med Bürors lösning
(Bürori lahu) samt ingnides 2
gångar dagligen med följande
salva: jod 3 gr., kamfer 3 gr.,
grönsåpa 100 gr. *J. N—n.*

Reval.

Uppgifter från Svenska för- samlingen.

Under förra året lämnades Kr.
299:- i understöd åt inom för-
samlingen behövande personer.
Därav hade Kr. 85: — sänkts
av pritavpersoner. Det övriga
utgjorde medel av den kyrkliga
sykretsens kassa. Församlingen
häftar i stor tacksamhetsskuld
till denna sykrets, som på detta
sätt bär församlingens ansvar

för sina gamla och nödlidande och genom sitt trofasta och energiska arbete möjliggör nämnda välsignade hjälp. Den kyrkliga sykkretsen har under året också överlämnat Kr. 50: till svibyborna på Vormsö.

Sedan kyrkorådet beslutat uppsätta en minnestavla i kyrkan för att hugfästa H. K. H. Kronprinsens av Sverige besök under förliden sommar, igångsattes en insamling av medel till täckande av kostnaderna därför. Denna insamling har nu avslutats och överlämnade församlingens pastor förra veckan resultatet eller Kr. 75:- till kyrkokassören.

Utgifterna torde icke komma att stiga till mer än två tredjedelar av den insamlade summan. Det som blir över går till församlingskassan. Alla bidragsgivare tackas hjärtligt! Minnestavlan uppsattes inom den närmaste tiden.

Innevarande vecka reser församlingens pastor till Sverige för att under ungefär en månads tid göra en föredragsturné — organiserad av Sjömansvården i Uppsala — till förmån för ett kapell på Nargö. Under denna tid kommer expeditionen att skötas av kyrkorådets ordförande, skolföreståndaren A. Stahl, som hjälper församlingsborna till rätta även i andra eventuellt förekommande kyrkliga angelägenheter. Han träffas på svenska skolan, Riddargatan 3 varje dag men säkrast om fredagarna mellan 6.30—7.30 em. De hittills fastställda predikoturerna uppta som predikanter i församlingens kyrka ledaren för Frälsningsarmén i Reval, Ensajn Pettersson söndagen den 5 mars, Pastor Danell från Hapsal söndagen den 12 mars och prosten Tannebaum från Nuckö-Reval söndagen den 19 mars. För övrigt hänvisas till kyrkonotiserna för respektive söndagar.

S. O. V:s aftonsamkväm i Reval.

Den 25 februari på kvällen samlades revalssvenskarna till Kentmannsgat. 6-b, tyska flickskolan, där en vällyckad S. O. V:sfest ägde rum.

Efter musik av ett stråkkapell, bestående av kyrkoherde Lund, direktor Kiivet, herr Boman samt fröken Rosensten (pianist), hälsade kyrkoherde B. Lund de

närvarande hjärtligt välkomna, varvid han betonade gemenskapen såsom en nödvändighet för alla våra strävanden och företag. — Det nämnda stråkkapellet uppträdde två gånger med stycken av Mozart, Schubert och Mendelssohn och motogs med livligt bifall. Mycken värme visade publiken ock gluntsången, utförd av herrar Lund och A. Stahl.

Ungdomsföreningen "Enighet" uppförde så ett roligt skådespel i 2 akter och till slut folkdanser, som likaledes vann publikens livliga bifall.

Under pauserna dracks kaffe och såldes lotter.

Festen, som avslutades kl. 12 på natten, var i alla avseenden vällyckad.

Allmän kyrkostämma i Reval.

Som framgår av annons i dagens nummer hålles allmän kyrkostämma i Svenska skolkalen den 5 mars.

Vi erinra därför församlingens medlemmar om de i kyrkolagen föreskrivna bestämmelserna angående deltagande i allmänna stämman.

Utdrag ur kyrkolagen:

§ 2. I den av församlingsmedlemmar sammansatta allmänna stämman äga alla av båda könen konfirmerade medlemmar, som fyllt 20 år, minst ett år stått i församlingens kyrkobok, ordentligt erlagt sina utskylder till församlingen, och som icke berövats valrätten genom de lokala självstyrelseinstitutionerna, med rösträtt deltaga.

§ 7. Församlingens röstberättigade medlemmar kunna även själva uppställa kandidater, som motsvara fordringarna i § 8. Ett dylikt skriftligt förslag till styrelsen måste vara försett med 10 underskrifter och inlämnas icke senare än en vecka före valen.

§ 8. Passiv valrätt äger varje församlingsmedlem, som motsvarar de i § 2 nämnda fordringarna och fyllt 25 år.

S. O. V:s syförening

som förut samlades på onsdagar, samlas numer alla fredagar på Riddaregatan 3, kl. 1/26 e. m.

Kustbons redaktör

träffas onsdagar och torsdagar på Riddaregat. 3 kl. 2,30—3,30

e. m., annars 11—1 på Kultusministeriet.

Birkas och Estlands femtonårsminne.

Med anledning av att skolan inställde sin verksamhet frihetsdagen och eleverna reste hem firade Birkas det stora minnet föregående dag efter avslutade lektioner, varvid rektor Erlund redogjorde för den historiska gången och det uppsving näringslivet såväl som bildningssträvandena sedan tagit. Akten avslutades med avsjungandet av nationalsången.

Lantmannagillet anordnar möten.

Gillet anordnar möten: söndagen den 5 mars kl. 3 e. m. i Hullo folkskola och söndagen den 12 mars kl. 3 e. m. i Höbrings folkskola.

Rektor Fredrik Erlund från Birkas kommer att tala vid nämnda möten. Vi uppmana omgivningarnas allmänhet att talrikt besöka dessa möten.

Klottorps Svenska Lantmannagille avhöll den 19-de dennes sitt årsmöte å därvarande folkskola. Vid det jämförelsevis fåtaligt besökta mötet redogjorde rektor Fredr. Erlund för lantmanasträvandena i vår tid och gillenas möjligheter att tillvarataga dem. Därpå skred man till val av funktionärer. Därvid utsågs till gilletts ordförande herr Axel Bergman, v. ordf. Anton Brandt, sekreterare läraren H. Timmerman, kassör Jakob Blees och ledamot Joh. Engman. Suppleanter blevo hrr. Joh. Dansari och Krist. Granberg. Sedan frågan om Kustbon och det stöd den väntar av allmänheten diskuterats och till ombudsman utsetts Fru Maria Appelblom och ytterligare meddelanden gavs om den planerade sång- och hemslöjdsutställningen den 2 juli avslutade ordföranden mötet, uttalande förhoppningen om talrik och intresserad anslutning kring gillesiden.

Inrikes.

Estlands femtonårsdag.

Frihetsdagen, den 24 februari — den 15:de i ordningen — högtidlighölls denna gång på ett mycket värdigt sätt över hela riket. I huvudstaden hölls den på sedvanligt sätt. Man kunde

märka en viss tillbakadragssamhet — ty tiderna äro tryckta — men dagen firades i alla avseenden värdigt. Trots kölden hade stora människomassor samlats på Frihetsplatsen, där paraden ägde rum, redan långt före den utsatta tiden, kl. 12. Riksäldsten K. Päts anlände och höll ett varmt tal, hymnen spelades av orkestern, och "paraden" gick av stapeln.

Kl. $\frac{3}{4}$ 1, efter paradens slut, for Riksäldsten med sina följeslagare till St. Dorpatsgatan, Konstskolans bibliotek — ett enkelt trähus, där Välfärdskommitten för 15 år sedan (bland de kommitterade var också Konstantin Päts själv) underskrev urkunden för Estlands grundläggande. På väggen av detta hus uppsattes en marmortalva. Här i denna historiska byggnad gömde sig "räddningskommittén" för komunisterna. Tavlans uppsättande måste också betecknas som ett mycket viktigt historiskt ögonblick — och det skedde på frihetsdagen 1933.

Dagen firades i alla städer med "parader", och även landsbygden högtidighöll dagen på sitt sätt. Litet var stans anord-

nades fester och gjordes insamlingar för det blivande frihetsmonumentet.

Estland kan alltså nu blicka tillbaka på en 15-årig tillvaro, Under dessa 15 år ha stora framsteg gjorts på flera områden. Landet har fått ett ordnat skolväsende och regeringsapparaten har utvecklats, men många bittra erfarenheter har landet nog också fått göra på det ekonomiska området, det kanske dock mest till följd av världskrisen. Vi ha fått lära ett och annat under dessa 15 år, men vi ha också visat, att Estland, så litet det också är, likväl kan sköta sig som ett självständigt rike, och det finns länder, som ha det ännu sämre ställt än här. Därför borde vi nu efter 15-de frihetsdagen med förtröstan se framtiden an.

Direktor G. Ney håller föredrag i Sverige.

Kultusministeriets direktor för konst- och vetenskapsavd. Herr G. Ney reste till frihetsdagen till Stockholm, där han på föranstaltande av Svensk-estniska föreningen på Grandhotell höll ett föredrag på tyska om Skandinavien och Estlands förhållande

till varandra under medeltiden samt Skandinavien inflytande på Estlands kultur.

Folkomröstningen inget tvång. På ett sammanträde beslöt Riksdagen, att den blivande folkomröstningen för grundlagsförändringen icke skulle bli tvångsomröstning. Lagen antages, om 35% av de röstberättigade rösta för en förändring.

Utlandet.

Bland utlandsnyheterna fångar ett uppror i Tyskland allas uppmärksamhet. I förrgår antändes riksdagshuset i Berlin — man antager, att komunisterna gjort det. Dessutom förmäler ryktet, att socialisterna tillsammans med komunisterna vilja störta regeringen. Rikspresidenten har utfärdat stränga dekret. Det talas om, att revolution utbrutit.

Kyrkliga meddelanden.

Söndagen den 5 mars. Rosleps Kapell kl. 10 f. m. högmässa. Pastor Danell.

Böndagen den 8 mars. Korviks skola kl. 1 e m Andaktstund. Pastor Danell.

Söndagen den 12 mars. Revals St Mikael's kyrka kl. 11 f. m. högmässa. Pastor Danell

SVENSK-FINSKA S:T MIKAELSFÖRSAMLINGENS
röstberättigade medlemmar sammankallas till ordinarie

Allmän kyrkostämman

Söndagen, den 5 mars 1933, kl. 12, 15 p. d.
å Riddaregatan, 3 (Svenska skollokalen).

Dagordning:

- 1) Kassaredovisning för 1932.
- 2) Budgetuppställning för 1933.
- 3) Val av 6 kyrkorädsmedlemmar jämte 3 suppleanter, 3 revisorer jämte 2 suppleanter, 2 representanter till kyrkodagen och prostsynoden jämte 2 suppleanter.

Anm.: I fall det erforderliga antalet röstberättigade ej infinner sig till den utsatta tiden, så avhålls stämman, — oavsett de röstandes antal, — en $\frac{1}{2}$ timme senare samma dag och på samma plats.

Å kyrkorådets vägnar:

A. Stahl.
Ordförande.

D. Pettersson.
Sekreterare.

Större Fisk-fångredskapsaffär i Reval
i hörnet av S. Karja och Jaani t. Nr. 20—8, tel. 447-68
Väl utrustad affär med stort lager av alla slags förekommande fisk-fångredskap, såsom strömmings-, vassbuks- och alla andra sorters nät, ryssjor och mjärddar ävensom garn för tillverkning av nät och ryssjor samt trossar, snören och rep av många olika sorter, dessutom korkmassa och segelduk av god kvalité köpes bäst och billigt hos
A.-S. "Handelshuset ESTIKA"

Alla rökare föredra bättre
cigaretter och tobak

"Mikado" — "Extra"
25 st. — 35 cent.

"Palm" och "Kavaler"
25 st. — 20 cent.

"Malai" och "Trapesund"
50 gr. — 60 cent.

överträffa i alla avseenden andra konkurrerande sorter till nämnda pris.

"Tobaksfabrikerna"
H. Anton & Co, A/B "Regina"

BO-FAJANS

för Eder jakt- eller fiskestuga finnes i varje välsorterad Glas-, Porslins- och Bosättningsaffär
BÖBERGS FAJANSFABRIK GÄVLE

BIL -OLJOR
-TOPPAR
-BÄRGNINGAR
-GARAGERINGAR
-DÄCK och SLANGAR
-REPARATIONER

A.-B. Siefert & Fornander, Kalmar
Tel. 7, 215, 1515. Södra Vägen 30.

„Besök Borås"

Reserverad

annonsplats.

ESTLANDS TÄNDSTICKSMONOPOL
Tallinn, Frihetsplatsen 5. Tel. 427-91.

A-B. „EESTI AGA“

Tallinn, Ryssgatan 11-a. Tel. 441-33.

FABRIKATION:

av syr- och acetylengaser.

FÖRSÄLJNING:

av svets-, skär- och ötbrännare,
alla reservdelar samt di-
verse metaller och pulver därtill.

ACETYLÉNGAS, STRÅLKASTARE OCH
SIGNALAPPARATER.

SKOLA FÖR SVETSARE.

J. PUHK & POJAD

TALLINN

ÅNGKVARN SPANNMÅLSHANDEL
PARTILAGER FÖR KOLONIALVAROR
AUTOMOBILAGENTURER
AUTOMOBILVERKSTÄDER

Huvudkontor och kvarn: Rannavärv 21

Kontor i: Tartu, Narva, Pernau, Viljandi,
Valk, Petschor, Rakvere, Taps,
Nõmme, Türi, Võhma, Abja.

NORDISKA FÖRSÄKRINGS A. B.

Tallinn, Stora Karrigat. 15, Tel. 427-36.

Postfack 212. Telegr. adr.: „Põhjatuli“.

Antager brand-, liv-, olycksfalls-,
transport-, ansvars-, autokasko-
& inbrottsstödsförsäkringar.

AGENTER I ALLA STÄDER OCH KÖPIN-
GAR SAMT PÅ LANDET.

A. I. KJELLGRENS EFTR.
Skövde (I. GOOD) Telefon 1-31
KÖTT- OCH CHARKUTERIAFFÄR
REKOMMENDERAS

N. J. Johanssons Eftr. A.-B., Syfabrik
APLARED
Specialité: Tillverkning av
OVERALLS och ARBETSKLÄDER
Telefon: Aplared 1 och 2

SÄKER PENNINGPLACERING
Engelholms Sparbank

Året Runt bra mat på
Systembolagets Restaurang

LAXEN, HALMSTAD

LUDWIG WIGART & Co. A. B.

ENGROSLAGER AV

Sybehör, Ylle-, Tricot- & Korta varor

Norrköpings Kemiska Undersökningsanstalt,

Norrköping. Tel. 1249.

Utför kemiska analyser och provtagningar.
Inneh.: Civiling. John Wanselin, stadskemist

N. O. Lundström & Co

Innehavare F. Alb. Pettersson
Estlands vice Konsul Importaffär

Luleå.

Aktieb. LUDVIG SVENSSON
KINNA

rekommenderar sina välkända till-
verkningar.

A.-B. Lidköpings Vikingsågar
LIDKÖPING

VIRING

Representant för Estland
Johan Gronsjö. Vana Viru 9. Reval.

Byggnadsfirman **ANDERS DIÖS**
Tunagatan 4, Upsala
Telefoner: Kontoret 3892, 3893; Förrådet 2890;
Byggnadsp. Paleontologiska Inst. 3894; Bostadst.
Väderkvarnen 1899.

Vid besök i Stockholm, bo på
HOTEL PATRICIA, Vasagatan 36,
intill Centralpostkont. Tel. Namnanr.
Modernt och billigt hotell.
Ett 90-tal rum fr. 4 kronor.

TAGE HÅKANSSONS
Konditori, Kafé och Wienerbageri Kloster-
gatan 10 - Lund
Rekommenderas
Tel.: Konditoriet 603, Brödbutik. 360

KUNGÄLVS ÅNGBAGERI, Kungälv
(E. Bergström) Tel. 123 och 163

REKOMMENDERAS
Stort, Gott och Billigt Bröd.

HÄLSINGBORGS NYA SPARBANK

HÄLSINGBORG

Gottgör högsta gällande ränta
å insatta medel.

Aktiebolaget J. E. Arndt

Hudiskvall Ångbåtsexpedition, Befraktnings
Skeppsmäklari och Speditionsaffär. Lager av
kol och Byggnadsmaterialer. Rikstelef.: 245, 287
325. Telegrafadr.: Arndtbolaget.

Arvika Redskapsfabrik - ARVIKA

REKOMMENDERAR

sina förstklassiga, välkända tillverkningar.
Åberopa denna tidskrift.

KUMLA SKOFABRIK

Riks. 54 KUMLA Riks. 54
Rekommenderar sin tillverkning av Grövre o.
Finare SKODON.

FENIX Föreningsgatan 7.

DRUVAN Engelbrektsgratan 5

Intima och hemtrevliga rest-lokaler
Omtyckta klubbrom. Direktion:
A.-B. MALMÖ-RESTAURANGER.

E. W. Just

Blekeri - Färgeri - Merserisation

Tel. 1 48 BORÅS Tel. 21 48

EEKS-MAJA

Första estniska försäkringsbolaget.

**BRAND-
LIV-
INBROTTS-
GLAS-
HUSDJURS-**

FÖRSÄKRINGAR

Eeks-Maja är äldsta försäkr. bolaget i Eesti, gr. 1866.
Eeks-Maja försäkringarna stiga till tiotals tusenden.
Eeks-Maja reservkapital är bland de största.
Eeks-Maja

presidium: Reval, Bredg. 1, telefon: 438-85.

Kontor: Reval, Bredg. 1, tel. 445-07; Harjug. 29, tel. 427-49.

Avd. i större städer. Agenter över all.

FÖRSTA INHEMSKA
FÖRSÄKRINGS - AKTIEBOLAGET

EESTI LLOYD

GRUNDAT ÅR 1919

REVAL, LÅNGGATAN (PIKK) 11
EGET HUS. TEL. 430-08, 448-94.

**Liv-,
brand-,
olycksfalls-,
inbrotts-,
glas- &
transportförsäkring.**

är namnet, som garanterar verklig kvalitet å plogar och plogdelar.

"Fr. Magnussons Möbelfabrik, Bor"

är namnet som garanterar Eder ett *stilfullt och gediget arbete. Matsafs-, herrums-, sängkammarmöbler m. m.* Förmånliga priser och betalningsvillkor. Fraktfritt Eder station. Begär offert. Åberopa annonsen.

S. O. V:s årsmöte
hålles i Hapsal å Gymnasiets lokal söndagen den 19 mars kl. 11 f. Ingång från Kalda tänav nr. 6. *Styrelsen.*

Anders Branten

Född den 14. 6. 1864
Död den 22. 2. 1933

Sörjd och saknad av hustru, barn och barnbarn.

VÄVSKEDAR AV STÅL

garantisstämplade, vävskyttlar, vävspännare och övriga **vävredskap** köpas förmanligast antingen hos våra återförsäljare, hemsalörer och garnaffärer eller direkt från oss. All tillverkn. m. vårt firmanamn garanteras. Begär vår illustr. prislista som sändes gratis.

Gunnar Anderssons vävskedsverkstad
Telefon 1 Oxberg Telefon 1

Frisörsalong för dam och herr

Amberman,

Karrigat. 17, Hapsal.
Flyttad från Karrig. 9 till Karrigat 17 efter 1 jan.

Naumann Velocipederna
äro billiga och goda. — — Skriftlig garanti
Kr. Saar & CO.,
Tallinn, Viru tn. 3.

E. Petterssons Möbleringsaffär
Etabl. 1876 GÄVLE Tel. 324 o. 1206 MÖBLER och MATTOR.

Besök STENBERGS KONDITORI
Tel. 13 SKELLEPTEA Tel. 258
Gott kaffe — — Goda bakelser
Beställningar mottagas

Hemmets Journal

innehåller
veckans bästa läsning

BORÅS VÄVERIAKTIEBOLAG, BORÅS
Alla slags bomullsvävnader

Aktiebolaget
Nordiska Tapetfabriken
Årvika
Förstklassigt fabrikat Köp svenska tapeter.

Vildskinn Räv, Utter, Mård, Hermelin Ekorre, Hare och Kanin uppköpas till allra högsta pris, Vi betala högsta priser, då skinnen huvudsakligen äro för egen fabrikation. Prislista sändes mot porto.

FOUGSTEDTS PÅLSVARUFABRIK Malmö 4

Dr. Riesenkampff-Lindström
nvärtes- (lung) och barnsjukdomar.
Mottager 9-11 och 3-4, telef. 100.
Stora Slottsg. 12, Hapsal.

HILDA MUHR & SON ÖREBRO
Charkuteriaffär
Fabrik och kontor, tel. 1179
Affär Nygatan 46, tel. 625
Stortorget 6, tel. 2625.

BORLIND, BORSÉN & C:o
Telegr. adr.: "Borlinds"
GÖTRBORG.

SANKT PETRI LOGEN
Härnösands största och modernaste restaurant Tel. 39 o. 523 MUSIK DAGLIGEN
Sommartid servering även å trädgårdsterrassen.
Gott bord. Moderata priser - Centrala läge.

OTTO JANSSONS SKOFABRIK
Jakobsdal JÖNKÖPING Telefon 23
Randsydd skodon, Mans- och Goss-skodon, Slitstarka. Goda passformer.
Efterfråga *J-sons skodon.* Bör finnas i alla väl sorterade affärer.
Rekommenderar sina förstk. tillverkningar av PROMENADSKODON, SPORT-, JAKT- och MÖTORKÄNGOR.

VID BESÖK I VÄXJÖ REKOMMENDERAR
Järnvägsrestauranten
VÄXJÖ sitt erkänt goda kök. Fullständig spritservering. Förstklassig musik. På sommaren enda platsen i staden för härlig parkservering. God plats för bilar.

AKTIEBOLAGET
Gestriklands yllefabrik
JÄRBO
Sporttyger, melerade Filtar, Vadmal och Korderof. Goda kvaliteter och billiga priser. (2429)

Köp. PRIMUS TVÄTTPULVER
från Gävle Såpfabrik.

Edsv. advokaten
A. Riesenkampff,
Stora Slottsgat. 12, Hapsal.

Prima PORTLAND CEMENT
från
A/B Gullhögens Bruk, Skövde.